

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ ЭНЕРГЕТИКА

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2000, №11, мод.504; соли 2005, №12, мод. 633; соли 2007, №6, мод. 436; №7, мод. 672; соли 2009, №9-10, мод.549; соли 2011, №6, мод. 440; соли 2013, №7, мод., 526; ҚЧТ аз 28.12.13с., № 1054)

Қонуни мазкур принципҳои асосии ташкилию ҳуқуқӣ ва тарзу усулҳои танзими фаъолияти хоҷагири дар соҳаи энергетикаи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мақсади Қонуни мазкур

Мақсади Қонуни мазкур аз таъмини ҳуқуқи сиёсати давлатӣ дар соҳаи энергетикаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси механизмҳои бозоргонӣ, институтсионалӣ ва иттилоотӣ ба хотири тараққиёти боэътимодии он ва ҳимояи манфиатҳои истеъмолкунандагони энергия иборат аст.

Моддаи 2. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

энергетика - соҳаи иқтисодияст, ки ҷустуҷӯ, истихроҷ, истеҳсол, таҷдид, интиқол, нигоҳдорӣ, расонидан, тақсимот ва истеъмоли захираҳои энергетикӣ ва энергияро дар бар мегирад;

комплексӣ сӯзишворию энергетикӣ - маҷмӯи бо ҳам алоқаманди соҳаҳои иқтисодият, ки дар системаҳои гидроэнергия ва гармиистеҳсолкунанда, ангишт, нафт, газистихроҷ, интиқол ва коркардкунанда, барқтаъминкунанда ва барқистиғодабаранда, инчунин зерсистемаҳои минтақавӣ ва дигар объектҳои энергетикӣ, ки сарфи назар аз шакли моликият фаъолият менамоянд; (Қ ЧТ аз 16.10.09с, №556)

соҳаи энергетика - қисми таркибии энергетика, ки бо яке аз намудҳои захираҳои энергетикӣ ва энергия вобаста аст;

корхонаи энергетикӣ - ин шахси ҳуқуқияст, аз ҷумла аз субъектҳои монополияи табиӣ сарфи назар аз шаклҳои моликиятшон, ки ба як ё якчанд намуди фаъолият дар энергетика машғул аст;

объекти энергетика - ин иншооти махсусест, ки барои истеҳсол, таҷдид, интиқол, ниғаҳдорӣ, расонидан ва тақсимоти захираҳои энергетикӣ ва энергия таъин шудааст;

фаъолият дар энергетика, хизматрасони энергетикӣ - ин истеҳсол, интиқол, расонидан, тақсимот, ниғаҳдорӣ, коркард, таҷдид, фурӯши энергия, захираҳо ва маҳсулоти энергетикӣ мебошад;

захираи энергетикӣ - ҳомили энергия, ки дар айни замон ё дар оянда метавонад мавриди истифодаи самарабахш қарор гирад. Он чунин тақсимбандӣ мешавад:

а) захираҳои энергетикӣ барқароршаванда - ин захираҳои мебошанд, ки ба таври табиӣ ба вучуд омада, доимо аз нав пайдо мешаванд (гармии офтоб, ҷараёни табиӣ обу ҳаво, обҳои геотермалӣ ва биомассаҳо) ва ба намудҳои дигари энергия мубаддал шуда метавонанд;

б) захираҳои аввалияи энергетикӣ - захираҳои табиӣ, ки метавонанд бевосита чун сӯзишворӣ истифода шаванд (нафт, гази табиӣ, ангишт) ё мавриди истеҳсоли намудҳои гуногуни энергия қарор гиранд;

в) захираҳои энергетикӣ дуумдараҷа - захираҳои мебошанд, ки ба шакли маҳсулоти иловагӣ дар ҷараёни истеҳсолоти асосӣ ба даст меоянд;

маҳсулоти энергетикӣ - намудҳои мухталифи сӯзишворӣ, маҳсулоти нафт, энергияи қувваи барқ ва гармӣ, ки аз ҳама гуна намудҳои захираҳои энергетикӣ истеҳсол мешаванд;

истеъмолкунандагон дар энергетика - ҳама шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки энергия ва захираҳои энергетикиро меҳаранд ва бе мақсади аз нав фурӯхтан онҳоро истифода мебаранд;

истеҳсолкунандагон дар энергетика - шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ қатъи назар аз шакли моликиятшон, ки барои онҳо ҳамаи захираҳои энергетикӣ ва энергия маҳсулоти молӣ мебошанд;

сарфачӯи энергия - истифодаи оқилона ва кам кардани талафот дар ҷараёни истеҳсол, таҷдид, интиқол ва истеъмоли энергия мебошад;

консессия - шартнома дар бораи ба **сармоягузори ватанӣ ва хориҷӣ** тибқи шартҳои муайян муваққатан барои истифода додани объектҳои давлатӣ бо ҳуқуқи фаъолият намудан дар комплекси сӯзишворӣ энергетикӣ.

Моддаи 3. Қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон дар бораи энергетика

Қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон дар бораи энергетика ба Конститутсияи (Сарқонуни) Чумхурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Чумхурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, иборат мебошад.(ҚҶТ аз 22.07.13с.№998)

Танзими давлатӣ дар соҳаи энергетика

Моддаи 4. Сиёсати давлатӣ дар соҳаи энергетика

Мақсадҳои асосии давлат дар соҳаи энергетика аз инҳо иборат аст:

- таъмини боэътимод ва сифатноки эҳтиёҷоти рӯзафзуни ҷумҳурӣ ба захираҳо ва маҳсулоти энергетикӣ ва кафолати амнияти энергетикаи кишвар;
- таъмини ҳифзи муҳити зист ва аҳоли аз таъсири зараровари фаъолият дар соҳаи энергетика;
- муҳайё намудани шароити зарурӣ барои пайгири нагузаштани энергетика ба муносибатҳои бозоргонӣ, ҷалб намудани сармоягузори ватанӣ ва хориҷӣ ба он, ба корхонаҳои энергетикӣ додани мустақилияти иқтисодӣ ва таъмини тараққиёти онҳо дар асоси рақобати бозоргонӣ;
- баланд бардоштани самаранокии фаъолияти комплекси сӯзишвории энергетикӣ дар асоси ҷорӣ намудани технологияҳои пешқадам, сарфаҷӯии энергия, **истифодаи манбаҳои барқароршавандаи энергия**, кам кардани хароҷоти нисбии захираҳои энергетикӣ дар истеҳсоли маҳсулоти умумии миллий.

(ҚҶТ аз 28.06.11с. №727).

Моддаи 5. Усулҳои танзими давлатӣ дар соҳаи энергетика

Танзими давлатӣ дар соҳаи энергетика ба воситаи таъмини ҳуқуқӣ, **ичозатномадихӣ**, андозситонӣ, қарздиҳӣ, маблағгузорӣ, таъмини сиёсати сармоягузорӣ, иҷтимоӣ, илмию техникӣ ва назорати иҷроиши қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар корхонаҳои комплекси сӯзишвории энергетикӣ сурат мегирад. (ҚҶТ аз 28.12.13с., № 1054)

Иҷозатномадихии фаъолият дар соҳаи энергетика тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи иҷозатномадихӣ ба баъзе намудҳои фаъолият» анҷом дода мешавад.

Лоихаҳо ва барномаҳои энергетикӣ барои сохтани объектҳои азим ба таври ҳатмӣ аз экспертизаи давлатӣ мегузаранд, ки тартиби гузаронидани онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Моддаи 6. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар энергетика

Салоҳиятҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар энергетика чунинанд:

таъмини нақши асосии давлат дар тараққиёти энергетикаи Ҷумҳурии Тоҷикистон; (ҚҶТ аз 28.12.13с., № 1054)

идораи комплекси сӯзишворию энергетикӣ дар асоси чорӣ намудани механизмҳои бозоргонии фаъолияти он;

фароҳам овардани шароит барои соҳибкории озод ва рушди ҳамаи шаклҳои моликият дар комплекси сӯзишворию энергетикӣ дар фазои пешрафти муносибатҳои бозоргонӣ;

мусоидат намудан ба иштироки сектори хусусӣ дар комплекси сӯзишворию энергетикӣ, кӯмак ба дастгирии рақобат дар сохтмон, барқарорсозӣ ва истифодаи корхонаҳо ва дар соҳаҳои он;

муқаррар намудани тартиби гузаронидани экспертизаи давлатии лоиҳаҳои энергетикӣ ва барномаҳои сохтмони объектҳои азими энергетикӣ;

консессия дар соҳаи энергетика;

гузаронидани сиёсати нарх ва тариф дар комплекси сӯзишворию энергетикӣ;

бурдани назорат оиди истифодаи захираҳои энергетикӣ аввалия ва барқароршаванда ва нигоҳдории онҳо;

муҳайё намудани шароити зарурӣ барои ташвиқи сармоягузорӣ дар комплекси сӯзишворию энергетикӣ;

қабули чораҳои фаврӣ барои таъмини истеъмолкунандагон бо захираҳои энергетикӣ ва энергия дар вазъияти бӯҳронӣ ва фавқуллодда, дар ҳолатҳои зарурӣ чорӣ намудани маҳдудияти муваққатӣ дар истифодабарии онҳо;

ҳамоҳангсозии фаъолияти байналмилалӣ дар соҳаи энергетика;

тасдиқ ва назорат оиди амалӣ гаштани барномаҳо:

- тараққиёти комплекси сӯзишворию энергетикӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- оид ба стандартизатсиякунонӣ, амният ва ҳимояи истеъмолкунандагон, ҳифзи муҳити зист аз таъсири манфии фаъолият дар соҳаи комплекси сӯзишворию энергетикӣ;

- оид ба ғайриинҳисорӣ ва реструктуризатсия-кунонии корхонаҳои соҳаҳои комплекси сӯзишворию энергетикӣ;

- оиди сарфаҷӯии энергия;

- иҷрои дигар салоҳиятҳои, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст.

Моддаи 7. Ваколатҳои мақомотҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи энергетика

Мақомоти ваколатдори давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи энергетика (минбаъд-мақомоти ваколатдор) аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Низомномаи мақомоти ваколатдор ва сохтори онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

Ваколатҳои мақомоти ваколатдор инҳо мебошанд:

татбиқи сиёсати давлатӣ дар соҳаи энергетика;

ба нақшагирӣ ва пешбинии самти талабот ва пешниҳодот ба ҳамаи намудҳои захираҳои энергетикӣ ва энергия барои ба ҳисоб гирифтани ва минбаъд даровардани тағйирот ба барномаҳои амал;

гузаронидани баҳодихӣ ба талаботи инвеститсионӣ ва муайян намудани манбаъҳои эътимодноки маблағгузори ва сармоя;

омӯзиши фаъолияти корхонаҳои энергетикӣ бо мақсади мунтазам гузаштани онҳо ба муносибатҳои бозоргонӣ;

мусоидат барои дохилшавии мунтазами инвеститсияҳои хусусӣ ба комплекси сӯзишвории энергетикӣ ва зиёдшавии захираҳои энергетикӣ маҳаллию алтернативӣ, **ва барқароршаванда** аз ҷумла тавассути танзими идоракунии, соҳибии захираҳои дуҷумдараҷа ва маҳсулоти энергетикӣ дар сатҳи истеъмолкунандаи ниҳой;

мусоидат ба тараққиёти рақобат, таъмини имкониятҳои баробар ва шароит барои фаъолияти корхонаҳои энергетикӣ шаклҳои мухталифи моликият;

амалӣ намудани назорат оид ба риояи шарту талаботи иҷозатномавӣ

таҳия ва татбиқи барномаҳо:

- оид ба тараққиёти комплекси сӯзишвории энергетикӣ;
- оид ба стандартизатсиякунонӣ, беҳатарӣ ва ҳимояи истеъмолкунандагон, ҳифзи муҳити зист аз таъсири манфии фаъолият дар соҳаҳои комплекси сӯзишвории энергетикӣ;
- оид ба сарфаҷӯии энергия;
- **оид ба истифодабарии манбаъҳои барқароршавандаи энергия;**
- **ичрои дигар ваколатҳое, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст.**

(ҚЧТ аз 28. 06. 11с. №727).

Моддаи 8. Комиссияи машваратии байниидоравӣ оид ба энергетика (Хориҷ карда шуд, тибқи

Қ ҚТ аз 16.10.09с, №556).

Моддаи 9. Ваколатҳои мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар комплекси сӯзишворию энергетикӣ

Ваколатҳои мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар комплекси сӯзишворию энергетикӣ тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мегарданд.

БОБИ 3.

Хусусиятҳои фаъолият дар энергетика

Моддаи 10. Идоракунии корхонаҳои энергетикӣ

Ба корхонаҳои комплекси сӯзишворию энергетикӣ дар идоракунии фаъолияти хоҷагию истеҳсоли мустақилият дода мешавад.

Ҳама намуди фаъолияти корхонаҳои комплекси сӯзишворию энергетикӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

Моддаи 11. Ҳимояи ҳуқуқҳои моликияти корхонаҳои энергетикӣ

Корхонаҳои энергетикӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд дар асоси гуногуншаклии моликият (давлатӣ, хусусӣ, саҳомӣ, омехта ва муштарак) таъсис ёбанд ва амал кунанд.

Моликони корхонаҳои энергетикӣ дар назди Қонун баробаранд ва аз ҳимояи баробари Конститутсия ва қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бархӯрдоранд.

Давлат ба таъзи (дискриминатсия) корхонаҳои энергетикӣ, сарфи назар аз шакли моликиятшон роҳ наметад.

Моддаи 12. Ҳимояи манфиатҳои истеъмолкунандагони энергия

Манфиатҳои истеъмолкунандагони энергия тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳифз карда мешаванд.

Моддаи 13. Масъалаҳои маблағгузорию дар энергетика

Дар соҳаи энергетика маблағгузорию метавонад аз ҳисоби манбаъҳои давлатӣ, хусусӣ ва хориҷӣ таъмин гардад.

Моддаи 14. Сармоягузорию ватанӣ ва хориҷӣ дар энергетика

Қалб намудани *сармояи ватанӣ ва хориҷӣ* дар энергетика мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегардад. **Захираҳои энергетикӣ ба сармоягузорию ватанӣ ва хориҷӣ ба истифодаи мӯҳлатнок, тибқи шартномаҳои тарафайн дода мешаванд. (Қ ҚТ аз 16.10.09с, №556), (Қ ҚТ аз 28.12.13с., № 1054)**

Барои сармоягузорию **ватанӣ** ва хориҷӣ дар энергетика тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон имтиёзҳои андоз ва дигар имтиёзҳо муқаррар шуда метавонанд. **(Қ ҚТ аз 16.10.09с, №556).**

Моддаи 15. Нархгузорию дар соҳаи энергетика

Нархҳо ва тарифҳо ба маҳсулот ва хизматрасонию энергетикӣ ба таври озод (шартномавӣ) муқаррар мешаванд, ба истиснои ҳолатҳое, ки дар қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудаанд.

Бо мақсади ҳавасмандгардонӣ ва дастгирию сармоягузорию ватанӣ ва хориҷӣ, ҳангоми азхудкунӣ ва истифодабарии захираҳои электроэнергетикӣ, харидорию электронергияи зиёдатӣ, мақомоти ваколатдор оид ба танзими фаъолияти субъектҳои монополияҳои табиӣ метавонанд нархҳо ва тарифҳои дигарро, ба истиснои нархҳо ва тарифҳои нерӯи барқ ва гармӣ муқаррар намоянд. (Қ ҚТ аз 16.10.09с, №556). (Қ ҚТ аз 28.12.13с., № 1054)

Нархҳо ва тарифҳои нерӯи барқ ва гармӣ бо пешниҳоди мақоми ваколатдор аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд. **(Қ ҚТ аз 28.12.13с., № 1054)**

Моддаи 16. Консессияҳо дар энергетика

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон стансияҳои барқӣ ва гармӣ, шабакаҳои магистралӣ ва таксимкунандаи қувваи барқ, ва иншооти хизматрасони онҳо, хатҳои интиқоли нафту газ, корхонаҳои хоҷагии

таъминкунандаи гази табиӣ ва моеъ, объектҳои нафту газ, майдонҳои перспективии дорои нафту газро ба консессия дода метавонад.

Додани консессия ба **сармоягузори ватанӣ ва хориҷӣ** барои кашф, истихроҷ ва истифодаи захираҳои энергетикӣ ва пешбурди дигар фаъолият дар комплекси сӯзишворию энергетикӣ дар асоси шартномаҳои консессионӣ сурат мегирад.

Моддаи 17. Истифодаи замин дар соҳаи энергетика

Истифодаи замин дар соҳаи энергетика мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.(ҚҶТ аз 22.07.13с.№998)

Моддаи 18. Корхонаҳои давлатии энергетика

Корхонаҳои давлатии энергетикӣ фаъолияти худро дар асоси тиҷорат ба сифати воҳидҳои мустақили хочагӣ, бо усули бастанӣ шартнома бо **мақомоти ваколатдор** анҷом медиҳанд. Чунин шартномаҳо нисбат ба корхонаи давлатии комплекси сӯзишворию энергетикӣ пешбинӣ менамоянд:

- мақоми зарурии корпоративӣ ва тиҷоратии он;
- нақша-ҷадвали корҳои тиҷоратикунони он;
- дараҷаи мустақилияти молиявӣ ва идоракунии он;
- стандартҳо ва меъёрҳои кор ва тобеияти роҳбарияти он;
- усул ва тартиби таҳияи сохтори ҳисоботдиҳии он, аз ҷумла ҳисоботдиҳии алоҳида барои воҳидҳои мухталифи амалкунандаи он, муайян намудани арзиши амвол ва ҳиссаҷудоқунӣ барои хӯрдашавии он;
- муайян кардани кор ва хизматрасонӣ, ки барои эҳтиёҷоти давлат иҷро мешаванд ва арзиши онҳо;
- нишондиҳандаҳои нақшавии солонаи молиявӣ ва истехсолӣ.

БОБИ 4. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 19. Назорати давлатии энергетикӣ

Барои таъмини назорат аз тарафи шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ риоя шудани **регламентҳои техникӣ** ва стандартҳои муқарраргардида, меъёрҳо ва қоидаҳо дар ҷараёни истехсол,

интиқол, таҷдид, ниғаҳдорӣ, истеъмоли захираҳо ва маҳсулоти энергетикӣ, дар истифодаи объектҳо, иншоот, таҷҳизот дар энергетика мувофиқи тартиби муайяншудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон назорати давлатии энергетикӣ ташкил мешавад. (ҚҶТ аз 28.12.13с., № 1054)

Назорати давлатии энергетикӣ аз тарафи мақомоти махсусгардонидашудаи давлатӣ гузаронида мешавад.

Моддаи 20. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани Қонуни мазкур

Шахсонивокейваҳуқуқие, кимуқарраротиҚонунимазкуррориоянамеқунанд, мутобиқиқонунгузорииҶумҳурииТоҷикистонбаҷавобгарӣкашидамешаванд. (ҚҶТ аз 22.07.13с.№998)

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Э. Раҳмонов

ш. Душанбе, 29 ноябри соли 2000,

№ 33

ҚАРОРИ МАҶЛИСИ НАМОЯНДАГОНИ

МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оиди қабул кардани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон

«Дар бораи энергетика» ва мавриди амал қарор додани он

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2000, №11, мод. 504)

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон **қарор мекунад:**

1. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи энергетика» қабул карда шавад.
2. Қонуни мазкур пас аз интишори расмиаш мавриди амал қарор дода шавад.

3. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хусуси ба Қонуни мазкур мутобиқ гардонидани қонунгузорию чорӣ тақлифҳо пешниҳод намояд ва қарорҳои худро бо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи энергетика» мутобиқ гардонад.

Раиси Маҷлиси намояндагони

**Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
Хайруллоев**

С.

ш. Душанбе, 4 ноябри соли 2000,

№143

ҚАРОРИ МАҶЛИСИ МИЛЛИИ

МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оиди Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи энергетика»

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2000, №11, мод.506)

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистонро «Дар бораи энергетика» баррасӣ намуда **қарор мекунад:**

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи энергетика» қонибдорӣ карда шавад.

Раиси Маҷлиси миллии

**Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
Убайдуллоев**

М.

ш. Душанбе, 10 ноябри соли 2000,

№123